

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
200303371-1

Vår referanse
200302328-/AKH

Dato
22.08.03

Høring – rapport arbeidsgruppen mot ulovlige direkte anskaffelser (AUDA)

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) viser til Nærings- og handelsdepartementets brev av 19.05.03 vedrørende rapport fra arbeidsgruppen mot ulovlige direkte anskaffelser (AUDA). Konkurransetilsynet har i brev av 11.08.03 (vedlagt) til AAD avgitt uttalelse om rapporten. AAD er i all hovedsak enig i tilsynets merknader.

AAD vil i utgangspunktet understreke betydningen av å ivareta formålet med anskaffelsesregelverket på en effektiv måte. Det er viktig at offentlige anskaffelser skjer på en slik måte at de fremmer konkurransen i næringslivet, og slik at offentlige utgifter holdes nede. Herunder er det viktig med kontroll- og sanksjonssystemer som i størst mulig grad sikrer at formålet med anskaffelsesregelverket blir realisert.

AAD stiller seg sterkt kritisk til AUDAs sterke fokus på straff som sanksjonstiltak for å øke etterlevelsen av dette regelverket. AAD kan ikke støtte flertallets forslag om egne straffebestemmelser og mener at sivilrettslig bot er et mer adekvat sanksjonsmiddel. Når en skal gjennomføre kontroll- og sanksjonstiltak for å sikre at regelverket blir etterlevd, mener departementet at årsakene til at det foretas ulovlige direkteanskaffelser må kartlegges før tiltak, herunder sanksjoner, iverksettes. Det er viktig at regelverket i seg selv er optimalt utformet, slik at ikke de offentlige innkjøperne tvinges inn i uhensiktsmessige innkjøpsrutiner. Dette krever bl.a. at terskelverdier for direkteanskaffelser m.v. er fastsatt på et fornuftig nivå. AAD mener at dagens grense på kr. 200 000 er uhensiktsmessig lav og bør økes vesentlig. Sanksjonssystemet innenfor dette feltet bør for øvrig utformes i lys av de prinsipper for sanksjon som den nye konkurranseloven vil bygge på, og som vil bli fremmet for Stortinget i høst.

Når det gjelder *organiseringen* av arbeidet knyttet til offentlige anskaffelser, vil vi anføre følgende:

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO

Kontoradresse
A kersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org no.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Anne Kristine Hage
22 24 48 51

Nærings- og handelsdepartementet har i dag det overordnede ansvaret for regelverket for offentlige anskaffelser. Fra 01.01.03 ble det etablert en klagenemnd for offentlige anskaffelser. AUDA foreslår at Konkurransetilsynet skal tillegges oppgaver knyttet til kontroll og sanksjoner, slik at det til sammen blir tre organer som vil være involvert på anskaffelsesområdet (i tillegg til at AAD har en rolle knyttet særskilt til statlige anskaffelser). Som Konkurransetilsynet påpeker i sin uttalelse, vil dette kunne skape uklarhet og uryddighet i forhold til grensene for de ulike organers ansvarsområder m.m. AAD vil peke på at en slik løsning også vil kunne skape uryddighet på departementsplan. Hvis Nærings- og handelsdepartementet skal være overordnet departement for Konkurransetilsynet i saker som gjelder offentlige anskaffelser, får Konkurransetilsynet to overordnede departementer å forholde seg til. Dette vil kunne skape uklarhet i etatstyringen av tilsynet. Dersom en på den annen side legger til grunn at AAD skal være overordnet departement for Konkurransetilsynet i alle saker, vil dette innebære at vårt departement får en formell rolle i forhold til regelverket for offentlige anskaffelser som vil kunne framstå som uklar, og der vi per i dag ikke har formell kompetanse.

Arbeidsgruppen har i liten grad beskrevet nærmere forholdet mellom Konkurransetilsynet som kontroll- og sanksjonsorgan og tilsynets overordnede myndighet i denne sammenheng. Bl.a. er det uklart for oss om det skal være noen klageordning knyttet til tilsynets virksomhet, og i tilfelle hvordan den skal utformes. I avsnittet om "aktivitetsrett og aktivitetsplikt" vises det til Konkurranselovutvalgets innstilling og forslaget om å opprette en Konkurransenemnd for klagesaker etter konkurranseloven. AUDA anfører at en tilsvarende ordning vil kunne vurderes for ulovlige direkteanskaffelser.

AAD viser til St.meld. nr. 17 (2002-2003) Om statlige tilsyn, som ble behandlet i Stortinget før sommeren, jf. Inst. S. nr. 222 (2002-2003). Det framgår av innstillingen at det er enighet om at det i inneværende stortingsperiode ikke skal vedtas endringer i klagebehandlingen. Det innebærer at det i forbindelse med ny konkurranselov ikke vil bli fremmet forslag om å opprette en slik klagenemnd som AUDA viser til.

I utgangspunktet mener AAD at det kan reises visse motforestillinger mot at Konkurransetilsynet skal tillegges funksjoner knyttet til kontroll og sanksjoner i forbindelse med regelverket for offentlige anskaffelser. Dersom dette skal gjennomføres må i alle tilfeller prinsippene for forholdet mellom tilsyn og overordnet organ, som er skissert i St.meld. nr. 17 og påfølgende stortingsbehandling, følges opp. Det må avklares hvilket departement som skal være tilsynets overordnede organ i saker etter OA-regelverket. Videre må Konkurransetilsynet tilføres friske budsjettmidler for å kunne ivareta de aktuelle oppgaver uten at dette går ut over eksisterende virksomhet. AAD deler Konkurransetilsynets synspunkt om at det kan være behov for mer enn ressurser tilsvarende to stillinger, som AUDA har foreslått. Det gjelder særlig i en startfase av arbeidet.

Både AUDA og Konkurransetilsynet reiser spørsmål om hvorvidt det er nødvendig med en egen bestemmelse i konkurranseloven om at Konkurransetilsynet pålegges en tilsynsfunksjon for ulovlige direkteanskaffelser. AUDA konkluderer med at "Dersom tilsynsfunksjonen skal kombineres med myndighet til å ilegge sanksjoner, er lovendring nødvendig". I forslag til ny konkurranselov heter det (§ 2-1): "Kongen kan gi nærmere bestemmelser om Konkurransetilsynets organisasjon og virksomhet". Ut fra dette er det ikke nødvendig å ha noen egen bestemmelse i konkurranseloven for å legge oppgaver etter OA-regelverket til

Konkurransetilsynet. I den grad det er nødvendig gjennom lov å gi Konkurransetilsynet myndighet til å legge sanksjoner for brudd på regelverket for offentlige anskaffelser, bør dette etter vår mening gjøres i lov om offentlige anskaffelser.

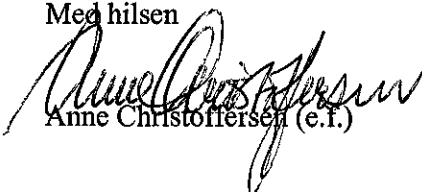
Konkurransetilsynet har i sin uttalelse lansert to alternativer for å bøte på de problemer som kan oppstå som følge av at en får flere organer med ansvar for regelverket for offentlige anskaffelser. Den ene er at Klagenemnda for offentlige anskaffelser tildeles de oppgavene som arbeidsgruppen foreslår å tildele Konkurransetilsynet. Alternativt mener Konkurransetilsynet at det kunne være hensiktsmessig at tilsynet tildeles en større rolle på anskaffelsesområdet enn kun å føre tilsyn med ulovlige direkteanskaffelser.

Offentlige anskaffelser har stor konkurransemessig betydning, noe som taler for AUDAs forslag om at Konkurransetilsynet skal ha en rolle knyttet til kontroll m.v. Det kan også vises til at regelverk for offentlige anskaffelser (og statstøtte) i flere regimer anses som en del av konkurransereguleringen. I forbindelse med at en tillegger Konkurransetilsynet oppgaver etter OA-regelverket, er det imidlertid viktig at en ser på hele organiseringen knyttet til regelverket, slik at en får en gjennomarbeidet og god organisering av arbeidet på alle forvaltningsområder, og en naturlig tilknytning mellom eksisterende konkurransesaker og saker som gjelder offentlige anskaffelser. Organisasjons- og forvaltningsmessige spørsmål bør drøftes nærmere mellom NHD og AAD. Da kan også tilsynets alternativ som går ut på å tillegge tilsynet flere oppgaver enn det som AUDA har foreslått, eventuelt vurderes.

Konklusjon:

Når det gjelder spørsmålet om tillegge Konkurransetilsynet oppgaver knyttet til sanksjoner og kontroll, vil ikke AAD være avvisende til dette, forutsatt at det kan gjennomføres på en forvaltningsmessig ryddig måte, og at tilstrekkelige ressurser blir overført til Konkurransetilsynet. De organisasjons- og forvaltningsmessige problemstillingene som dette reiser, må drøftes nærmere mellom AAD og NHD.

Med hilsen

Anne Christoffersen (e.f.)

Anne Kristine Hage

Vedlegg